

Riskbedömning av målare

Upphandlingsmyndigheten bedömer att det är hög risk för oskäligen arbetsvillkor vid upphandling av måleritjänster. Bedömningen baseras på nedan angivna riskindikatorer. En upphandlande myndighet eller enhet kan använda dessa uppgifter som underlag i sin egen behövlighetsbedömning.

Risker förändras över tid

Vi genomförde riskbedömningen i juni 2026 och den baseras på aktuella förhållanden vid tillfället för bedömningen. Du kan använda den som utgångspunkt i din egen behövlighetsbedömning, men tänk på att risker förändras över tid. Som upphandlande organisation behöver du alltid göra en egen behövlighetsbedömning för att analysera vilka risker det finns inför den enskilda upphandlingen.

[Mer om Behövlighetsbedömning och vad det innebär](#)

Så har vi gjort vår riskbedömning

Upphandlingsmyndigheten har med hjälp av öppna källor som rapporter, nyhetsartiklar och statistik tagit fram riskbedömningen. I riskbedömningen presenteras informationen under sju riskindikatorer:

1. Utbildningsnivå
2. Kollektivavtalstäckning och organisationsgrad
3. Reglering av yrkesgruppen
4. Underleverantörer
5. Utländsk arbetskraft
6. Konkurrenssituation
7. Arbetsmiljö

Underlaget för bedömningen har därefter skickats till Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads) och Måleriföretagen för synpunkter och de har getts möjlighet att lämna ytterligare förtydliganden.

Arbetstagare som omfattas av riskbedömningen

Anställda eller inhyrda arbetstagare som utför:

- Måleriarbeten i byggtreprenader.
- Enskilda måleritjänster.
- Förbättrings- och kompletteringsarbeten inom byggprojekt.

Yrkesgruppen omfattas av Måleriavtalet mellan Byggnads och Måleriföretagen i Sverige.

Riskindikatorer

Våra sju riskindikatorer är de samma för samtliga yrkesgrupper. Vissa indikatorer är därför mer eller mindre relevanta i relation till olika yrkesgrupper.

Kompetensbrist bland ej kollektivavtalsbundna företag (Utbildningsnivå)

I branscher med låga krav på formell utbildning är den anställde i högre grad utbytbar än i branscher med högre krav på formell utbildning, vilket medför en ökad risk för att den anställde exploateras.

Kompetensbristen inom måleriindustrin har identifierats som ett problem bland företag som inte är bundna av kollektivavtal.¹ Bristen på kompetens gör att många icke utbildade målare utför måleriarbete. Dessa arbetare är i sin tur generellt mer utsatta för risken att utsättas för oskäliga arbetsrättsliga villkor.²

Osäkra siffror (Kollektivavtalstäckning och organisationsgrad)

I branscher med låg kollektivavtalstäckning och organisationsgrad är risken för oskäliga arbetsvillkor större eftersom de anställdas förhandlingsstyrka och möjlighet till att påverka sin situation är begränsad.

Enligt Medlingsinstitutet omfattas 88 procent av alla anställda i Sverige av kollektivavtal. Täckningen varierar dock beroende på företagsstorlek. Nästan alla företag med minst 500 anställda har kollektivavtal, medan täckningen är lägre bland mindre företag.³ Bland måleriföretag som är kollektivavtalsanslutna är 75 procent så kallade mikroföretag med upp till tio anställda.⁴

Enligt siffror från Medlingsinstitutet är 58 procent av de anställda i byggbranschen som helhet medlemmar i facket.⁵ Den siffran har sjunkit med 25 procent sedan 2006.⁶ Hur stor andel av det totala antalet målare som är fackligt organiserade finns det inga säkra siffror på.

Lagkrav på elektroniska personalliggare (Reglering av yrkesgruppen)

Att det finns regler som tar sikte på en yrkesgrupp kan vara ett tecken på att yrkesgruppen är utsatt och därför behöver skyddas. Det kan också vara så att en yrkesgrupp har ett bättre skydd mot att utnyttjas just för att branschen är reglerad.

¹ Måleriföretagen, Mejlkorrespondens, den 30 januari 2026.

² Byggnads, Mejlkorrespondens, den 12 september 2025.

³ Medlingsinstitutet (2026) Kollektivavtalstäckning och arbetsmarknadens organisationer 2025. [Kollektivavtalstäckning-arbetsmarknadens-organisationer-2025.pdf](#), s 10

⁴ Byggnads och Måleriföretagen, Dialog, den 20 maj 2026.

⁵ Medlingsinstitutet (2026) Kollektivavtalstäckning och arbetsmarknadens organisationer 2025. [Kollektivavtalstäckning-arbetsmarknadens-organisationer-2025.pdf](#), s 19

⁶ Arena Idé (2025), Den svenska modellen 2025 – Medlemmar, förtroendevalda och organisationsgrad. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/den-svenska-modellen-2025-medlemmar-f%C3%B6rtroendevalda-och-organisat>, s 26

Inom byggbranschen finns lagkrav på elektroniska personalliggare. En personalliggare är en förteckning över vilka som är verksamma på en byggarbetsplats och när de har börjat och slutat sitt arbetspass. Syftet med lagstiftningen är att främja sund konkurrens och säkerställa rättvisa arbetsvillkor inom byggbranschen, inklusive måleriarbeten.⁷ Det är värt att notera att lagkravet på elektronisk personalliggare föreligger först då den sammanlagda kostnaden för byggverksamheten är lägre än fyra prisbasbelopp.⁸

Måleriarbetet utförs i slutet av leveranskedjan (Underleverantörer)

I branscher med långa leveranskedjor med många underleverantörer minskar insynen vilket leder till att oseriösa företag längre ner i leveranskedjan är svårare att kontrollera. Med det sagt kan en lång leveranskedja med seriösa företag fungera problemfritt, likväl som oskäliga arbetsvillkor kan förekomma i en kort leveranskedja.⁹

Måleriarbetet utförs oftast i slutet av byggnadsprocessen, eller i leveranskedjan, där måleriföretaget är underentreprenör. I slutet av byggnadsprocessen krävs det att de delar av arbetet som utförts tidigare har planerats väl för att måleriarbetet ska fungera effektivt.¹⁰

Fusk med regelverken (Utländsk arbetskraft)

Att använda utländsk arbetskraft är vanligt i många branscher och innebär ingen risk i sig. Däremot ställer användandet av utländsk arbetskraft utökade krav på arbetsgivaren att skydda arbetstagaren.

Det rapporteras frekvent om att utländska målare utsätts för exploatering inom branschen. Bland annat rapporteras om en företagare som har utnyttjat arbetare från bland annat Centralamerika i över tio års tid. Det handlar om både uteblivna löner och fusk med id-kort.¹¹ I ett annat exempel rapporteras om en polsk arbetare som misshandlas när han kontaktar facket efter att bara erhållit en tredjedel av sin lön.¹²

Fackligt center för papperslösa har noterat att det är vanligt förekommande att papperslösa arbetstagare utnyttjas inom branschen. Dessa arbetar utan nödvändig utbildning, det råder oklarhet kring anställningsförhållanden, löner är mycket låga och betalas ofta inte ut, eller måste betalas tillbaka. I det sammanhanget fuskas också med arbetstid, och det är inte ovanligt att man arbetar 10-12 timmar om dagen, 6-7 dagar i veckan.¹³

⁷ Skatteverket (visad april 2026) Personalliggare i byggbranschen.

<https://www.skatteverket.se/foretag/arbetsgivare/personalliggare/personalliggarebyggbranschen.4.7be5268414bea0646949797.html>

⁸ Skatteförordning [SFS 2011:1244] 39 kap. 11 b §: <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2011:1244>

⁹ Översyn av entreprenörsansvaret (SOU 2023:26). https://www.regeringen.se/contentassets/282bbce54e60444aa302b0d1842245e2/sou-2023_26_pdf-a_webb.pdf, s 137

¹⁰ Byggföretagen (2024) Processen. Ett hus blir till – från idé till färdig byggnad. <https://stockholmsbf.se/ett-hus-blir-till/>, s 20

¹¹ Arbetet (21 januari 2025) Omskriven byggföretagare riskerar fängelse – målare jobbade gratis. <https://arbetet.se/2025/01/21/inte-en-krona-i-lon-omskriften-byggforetagare-atalad-for-att-ha-lurat-malare/>

¹² Byggnadsarbetaren (5 oktober 2023) Gick till facket – misshandlades av byggchefen: "Jag skyddade mitt huvud". <https://www.byggnadsarbetaren.se/gick-till-facket-misshandlades-av-byggchefen-jag-skyddade-mitt-huvud/>

¹³ Dialog, Fackligt center för papperslösa, den 23 juni 2026.

Förväntad minskning i antalet målade timmar (Konkurrenssituation)

Enligt en konjunkturindikator som Måleriföretagen tog fram 2025 så spår företagen själva en minskning i antalet målade timmar den närmaste tiden. Det är framför allt den låga efterfrågan från allmännyttiga och privata fastighetsägare som gör att antalet målade timmar förväntas minska.¹⁴ Antalet konkurser inom måleribranschen har på senare år också ökat.¹⁵ En pressad ekonomisk situation för företagen leder i sin tur till en ökad risk för oskäliga arbetsvillkor.

Arbetsmiljöverket har sedan 2018 genomfört över 12 000 inspektioner inom ramen för det myndighetsgemensamma regeringsuppdraget för att motverka arbetslivskriminalitet.¹⁶ En av de prioriterade branscherna för inspektioner är byggbranschen.¹⁷ Regeringsuppdraget är en fortsättning på ett tidigare uppdrag som handlade om osund konkurrens.¹⁸

Enligt en rapport från Skatteverket minskade andelen svarta inkomster inom byggbranschen från 17 till 11 procent mellan 2017 och 2022. Skatteverket understryker att förändringen kan bero på både en faktisk minskning av svartarbetet och förändringar i myndighetens kontrollarbete.¹⁹

En riskfylld arbetsmiljö – vanliga problem (Arbetsmiljö)

En inspektionsrapport från Arbetsmiljöverket visar att av 180 inspekterade arbetsplatser för målare visade 154, eller 86 procent brister. 75 av dessa avvikelser var ergonomiska.²⁰ Till exempel fick en målare i uppdrag att måla alla innertak i ett nybygge, vilket är ett riskfyllt arbete om det utförs under lång tid. En annan arbetsmiljöbrist man fann var stress på grund av att målare, i synnerhet på nybyggen, ofta kommer in sent i byggprocessen då bygget kanske redan är försenat.²¹

Den ideella organisationen Prevent, som arbetar för en säkrare arbetsmiljö på svenska arbetsplatser, lyfter ett flertal risker i måleribranschen. Det gäller kemiska risker, damm, asbest, belastningsergonomi och risker för fallskador.²²

Risken för fallskador är stor i byggbranschen generellt, dit måleribranschen hör. Enligt Arbetsmiljöverkets årsredovisning för 2023 var den vanligaste orsaken till

¹⁴ Måleriföretagen (2025) Prognos: Vändningen dröjer för måleribranschen. <https://www.maleriforetagen.se/om-oss/aktuellt/2025/juni/prognos-vandningen-drojer-for-maleribranschen/>

¹⁵ Måleriföretagen (2025) Konkurserna ökar i måleribranschen. <https://www.maleriforetagen.se/om-oss/aktuellt/2025/mars/konkurserna-okar-i-maleribranschen/#:~:text=Sedan%202023%20har%20konkurserna%20legat%20p%C3%A5%20en,topp%20i%20antalet%20konkurser%20bland%20M%C3%A5lerif%C3%B6retagens%20medlemsf%C3%B6retag.>

¹⁶ Arbetsmiljöverket (2026) Så jobbar myndigheterna mot arbetslivskriminalitet. <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetslivskriminalitet/sa-jobbar-myndigheterna-mot-arbetslivskriminalitet/>

¹⁷ Arbetsmiljöverket (2024) Arbetsmiljöverkets årsredovisning 2023. <https://www.av.se/nyheter/2024/arbetsmiljoverkets-arsredovisning-2023/>, s 13

¹⁸ Arbetsmiljöverket (2026) Så jobbar myndigheterna mot arbetslivskriminalitet. <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetslivskriminalitet/sa-jobbar-myndigheterna-mot-arbetslivskriminalitet/>

¹⁹ Skatteverket (2024) Svarta arbetsinkomster - Beräkningar baserade på Skatteverkets revisioner åren 2017-2022. <https://skatteverket.se/omoss/pressochmedia/nyheter/2024/nyheter/rapportomsvartaarbetsinkomster.5.262c54c219391f2e9633c96.html>, s 26

²⁰ Arbetsmiljöverket (2022) Projekt rapport – Ett hållbart arbetsliv 2018–2021. <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/rapporter/projekt-rapport-ett-hallbart-arbetsliv-2018-2021.pdf?hl=Projekt%20rapport%20E2%80%93%20Ett%20h%C3%A5llbart%20arbetsliv%202018%E2%80%932021>, s 6

²¹ Arbetsmiljöverket (2022) Stora brister i arbetsmiljön hos kassapersonal och målare. <https://via.tt.se/pressmeddelande/3321178/stora-brister-i-arbetsmiljon-hos-kassapersonal-och-malare?publisherId=3236033>

²² Prevent (nedladdad 2026) Arbetsmiljö inom måleri. <https://www.prevent.se/bransch/byggverksamhet/maleri/>

sanktionsavgifter att fallskydd vid byggnads- och anläggningsarbete saknades.²³ Enligt en medlemsundersökning från Byggnads 2025 hade 16 procent av medlemmarna någon gång råkat ut för en fallolycka som medförde frånvaro från arbetet.²⁴

Riskbedömning med källhänvisningar

Riskbedömning för målare med källhänvisningar

Vi hjälper dig att ställa arbetsrättsliga villkor

Indikerar din behövlighetsbedömning risk för oskäligen arbetsvillkor? Om det framkommer risk för att arbetstagarna som ska utföra kontraktet riskerar att få oskäligen arbetsvillkor, så ska arbetsrättsliga villkor anges inför upphandlingen.

Vi har tagit fram stöd som hjälper dig att ställa krav på arbetsrättsliga villkor i din upphandling.

[Om att ange arbetsrättsliga villkor](#)

---

²³ Arbetsmiljöverket (2026) Arbetsmiljöverkets årsredovisning 2025. <https://www.av.se/globalassets/filer/om-oss/arsredovisningar/arbetsmiljoverkets-arsredovisning-2025.pdf>, s 22

²⁴ Byggnads (2026) Högt spel - rapport om fallrisker i byggbranschen. <https://www.byggnads.se/4a837a/siteassets/arbetsmiljoveckan/2025/hogt-spel---rapport-om-fallrisker-i-byggbranschen.pdf>, s 2